

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва і дизайну
Кафедра музичного мистецтва та звукорежисури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Історія вокальної педагогіки і практики

Галузь знань
Спеціальність
Назва освітньої програми
Рівень вищої освіти

02 «Культура і мистецтво»
025 «Музичне мистецтво»
Музичне мистецтво
перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
ст. викладач кафедри музичного мистецтва та звукорежисури Кравець Ніна Вячеславівна	066-700-34-51	estradauniversitet@gmail.com

Історія вокальної педагогіки і практики – є однією з базових дисциплін у циклі професійної підготовки здобувачів курсу, на якому відбувається формування ерудиції, культури мислення і мотивації до професійної діяльності майбутнього соліста-вокаліста. Ґрунтується на оволодінні технологією навчання мистецтву естрадно-джазового співу на основі практичних знань, вмінь та навичок, на підставі яких буде збудована майбутня професійна діяльність. Задача дисципліни – вивчення методики (змісту, методів та форм) навчання співацькому мистецтву, використання теоретичних знань з історії та теорії виконавства, а також, співацьких навичок, здобутих на заняттях сольного та ансамблевого співу, інтеграція теоретичних знань та співацьких навичок впродовж оволодіння методикою навчання вокалу, формування практичного (виконавського та педагогічного) спрямування професійної підготовки .

Здобуваються розуміння витоків сучасного музичного мистецтва як культурного явища; накопичуються знання та уявлення з боку історичного підґрунтя музичної культури сучасності; формується розуміння структури жанрів та стилів. Крім цього, предмет сприяє розвиненню музичного світогляду, розвитку аналітичного мислення та знайомить з діяльністю видатних педагогів.

Мета дисципліни «Історія вокальної педагогіки і практики» – є підготовка високопрофесійного естрадно-джазового виконавця, який володіє практичними, теоретичними та методичними основами естрадно-джазового співу, оволодіння технологією та розумінням естрадно-джазового співу на основі знань основних етапів розвитку та тенденцій знаних вокальних шкіл. В межах курсу здобувачі ретроспективно вивчають історію виникнення та розвитку вокальних шкіл, у контексті їх еволюції, панорамного погляду на різноманіття стилів та напрямків. Формування основи практичних знань, вмінь та навичок, на підставі яких буде збудована майбутня професійна діяльність педагога-вокаліста. Вивчаючи курс «Історія вокальної педагогіки і практики» здобувачі готують індивідуальні завдання за окремими темами, що цікавлять їх найбільше, виступаючи з відповідними доповідями, а також приймають участь в обговоренні усіх тем курсу. Задача дисципліни – знайомство та вивчення особливостей (змісту та форм) основних вокальних шкіл; вивчення та аналіз різних естрадних та джазових вокальних шкіл, джазових форм та їх встановлених стандартів; засвоєння освітніх методик з практики навчання мистецтву співу, включаючи використання Інтернет ресурсів; вивчення тенденцій розвитку світового досвіду виховання співака; формування практичного спрямування професійної підготовки.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Історія вокальної педагогіки і практики» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва та у виконавстві, що передбачає застосування певних знань та навичок у виконавської діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності та спроможність до її удосконалення через застосування різноманітних практичних методик.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності щодо створення художньої інтерпретації музичного твору, композиції та аранжування, звукорежисерського опрацювання звуку.

СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу у виконавській та викладацькій діяльності.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією у виконавській, та викладацькій роботі.

Навчальна дисципліна Історія вокальної педагогіки і практики забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

ПРН 1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння голосом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.

ПРН 11. Застосовувати теоретичні знання та навички у творчій практичній діяльності.

ПРН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. можливості ефективного використання у професійній діяльності знань у галузі історії, теорії музичного мистецтва та педагогіки;
2. інформаційних джерел, відображуючих досягнення сучасної педагогічної практики; принципів, методів та форм проведення уроку у виконавському класі (методики підготовки до уроку), основи методології аналізу проблемних ситуацій у сфері музично-педагогічної діяльності та способи їх вирішення;
3. оволодіти необхідним комплексом загально педагогічних, психолого-педагогічних знань, уявлень в області музичної педагогіки, психології музичної діяльності;
4. знання та втілення традицій виховання різних епох в сучасній музиці;
5. орієнтування у спеціальній літературі, володіння та користування професійними поняттями та термінологією; накопичування знань в галузі сучасних освітніх та інформаційних технологій.

Уміння:

1. виявляти приховані та явні недоліки у співі, вивчати їх причинно-наслідкові зв'язки;
2. знаходити правильні прийоми і засоби виправлення голосових дефектів.

Навички:

1. аналізувати процес викладання, проводити порівняльний аналіз різних викладацьких манер, шкіл;
2. аналізувати окремі методичні посібники, учбові програми.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
9	270	56	70	144	3	5 - 6	Вибіркова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	всього го	л	п	с.р.
Тема 1. Італійська національно вокальна школа	16	4	6	6
Тема 2. Провідні співочі школи, режим навчання та принципи виховання. Епоха класичного бельканто (Дж.Паस्ता. Дж. Рубіні.	16	4	6	6
Тема 3. Проблеми вокальної педагогіки. Педагогічна діяльність Ф.Ламперті, Л.Джиральдоні.	14	4	4	6
Тема 4. Французька національна вокальна школа. Становлення французької опери. Ж.Б.Люллі.	14	4	4	6

Тема 5. Вокальна педагогіка Франції XVII-XVIII ст.	24	4	4	16
Тема 6. Вокальна педагогіка Франції XIX ст. Ж.Дюпре. М. Гарсія(син). Ж.Фор.	26	4	6	16
Тема 7. Вокальне мистецтво та педагогіка Франції XX ст.	24	4	4	16
Тема 8. Німецька національна вокальна школа.	12	4	4	4
Тема 9. Німецька вокальна педагогіка XIX ст.	18	4	4	10
Тема 10. Історичні та творчі зв'язки української та зарубіжних вокальних шкіл.	22	4	6	12
Тема 11. Вокальна педагогіка України від хрещення Русі до початку XIX ст.	22	4	6	12
Тема 12. Вокальне мистецтво та педагогіка України XX ст.	18	4	6	8
Тема 13. Естрадна сучасна педагогіка України. Відмінності жанру.	22	4	4	14
Тема 14. Джазові традиції виховання у мистецтві естради сучасних зарубіжних шкіл.	22	4	6	12
Разом:	270	56	70	144

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі користуються аудиторіями, оздобленими Інтернет, оснащеними необхідним музичним обладнанням: підсилюючою апаратурою, мікшерним пультом, мікрофонами, нотними клавірами, фортепіано, інтерактивною дошкою для перегляду/демонстрації. Практичні навички опрацьовуються за допомогою конспектів лекцій та рекомендованої літератури. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення конспектів, рефератів, завдань, тощо.

6. ЗАВДАННЯ ДО ЛЕКЦІЙНО-ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Теми занять за змістовим модулем №1 (V семестр)

№	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Італійська національно вокальна школа.</i> Поняття, структура і зміст дисципліни.	10
2	<i>Провідні співоці школи, режим навчання та принципи виховання. Епоха класичного бельканто (Дж. Паста. Дж. Рубіні).</i> Поняття, зміст основних віх діяльності	10
3	<i>Проблеми вокальної педагогіки. Педагогічна діяльність Ф.Ламперті, Л.Джиральдоні.</i> Зміст визначення італійської вокальної школи	8
4	<i>Французька національна вокальна школа. Становлення французької опери. Ж.Б.Люлі.</i> Структура, етапи формування понять.	8
5	<i>Вокальна педагогіка Франції XVII-XVIII ст.</i> Основні акценти французької вокальної школи.	8
6	<i>Вокальна педагогіка Франції XIX ст. Ж.Дюпре. М. Гарсія(син). Ж.Фор.</i> Еволюція розвитку. Пняття, зміст	10
7	<i>Вокальне мистецтво та педагогіка Франції XX ст.</i> Взаємодія педагогіки й виконавства. Основня поняття, зміст.	8

Теми лекційно-практичних занять за змістовим модулем №2 (VI семестр)

8	Німецька національна вокальна школа. Поняття, структура і зміст дисципліни.	8
9	Німецька вокальна педагогіка XIX ст. Зміст визначення німецької вокальної школи	8
10	Історичні та творчі зв'язки української та зарубіжних вокальних шкіл. Зміст визначення української вокальної школи	10
11	Вокальна педагогіка України від хрещення Русі до початку XIX ст. Зміст визначення німецької вокальної школи. Підгрунття.	10
12	Вокальне мистецтво та педагогіка України XX ст. Що включають питання підготовки викладача до професійної діяльності	10
13	Естрадна сучасна педагогіка України. Відмінності жанру. Традиції та етнокультурні особливості, що вплинули на естетику естрадного мистецтва	8
14	Джазові традиції виховання у мистецтві естради сучасних зарубіжних шкіл. Тенденції американських, європейських знакових закладів музичної освіти, що впливають на світову естрадну культуру.	10

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Історія вокальної педагогіки і практики» включаються:

1. Знайомство з навчальними ресурсами відповідно зазначених у програмі тем (включаючи перегляд та вивчення певної кількості рекомендованих аудіо та відеоматеріалів).
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді виконаних практичних робіт, опрацювання технічних вправ тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та завдання до самостійної підготовки

№	Назва теми	Кількість годин
1	Італійська національно вокальна школа Основні поняття. Підготовка усної відповіді.	6
2	Провідні співоці школи, режим навчання та принципи виховання. Епоха класичного бельканто (Дж. Паста. Дж. Рубіні. Основні поняття. Підготовка усної відповіді.	6
3	Проблеми вокальної педагогіки. Педагогічна діяльність Ф.Ламперті, Л.Джиральдоні.	6

	Основні поняття. Підготовка усної відповіді. Реферат (есе).	
4	Французька національна вокальна школа. Становлення французької опери. Ж.Б.Люлі. Основні поняття. Підготовка усної відповіді	6
5	Вокальна педагогіка Франції XVII-XVIII ст. Основні поняття. Підготовка усної відповіді	16
6	Вокальна педагогіка Франції XIX ст. Ж.Дюпре. М. Гарсія(син). Ж.Фор. Основні поняття. Експонування навичок	16
7	Вокальне мистецтво та педагогіка Франції XX ст. Основні поняття, Підготовка усної відповіді. Реферат (есе).	16
8	Німецька національна вокальна школа. Основні поняття. Підготовка усної відповіді	4
9	Німецька вокальна педагогіка XIX ст. Основні поняття. Підготовка усної відповіді, реферат (есе).	10
10	Історичні та творчі зв'язки української та зарубіжних вокальних шкіл. Основні поняття. Підготовка усної відповіді	12
11	Вокальна педагогіка України від хрещення Русі до початку XIX ст. Основні поняття. Підготовка усної відповіді.	12
12	Вокальне мистецтво та педагогіка України XX ст. Основні поняття. Підготовка усної відповіді. Реферат (есе).	8
13	Естрадна сучасна педагогіка України. Відмінності жанру. Основні поняття. Підготовка усної відповіді.	14
14	Джазові традиції виховання у мистецтві естради сучасних зарубіжних шкіл. Основні поняття. Підготовка усної відповіді. Реферат (есе).	12
Всього		144

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	60%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення екзамену (заліку).	40%

Методи діагностики знань (контролю)	прослуховування; демонстрація навичок, усне пояснення, індивідуальне прослуховування; робота у групах; ансамблева гра, виконання практичних завдань, екзамен (залік)
--	--

Питання до екзамену/ заліку

1. Витоки виникнення італійської вокальної школи.
2. Історія школи бельканто.
3. Видатні вокальні педагоги Італії XIX ст.
4. Франческо Ламперті.
5. Леоне Джиральдоне.
6. Основні методичні принципи виховання співака у XIX ст.
7. Виконавські стилі. Енріко Карузо, Тітта Руффо.
8. Композитори представники веризму.
9. Співаки представники веризму.
10. Тенденції вокальної педагогіки Італії XX ст.
11. Витоки французької національної вокальної школи.
12. Лірична трагедія. Виконавський стиль артистів.
13. Вокальне мистецтво Франції XVIIст.
14. Вокальна педагогіка Франції XVII-XVIII ст.
15. Жан Баттист Люлі. Творча, педагогічна діяльність.
16. Погляди французьких педагогів XVII ст.
17. Ж. Дюпре. Вокально-педагогічна діяльність.
18. Мануель Гарсія – син. Вокально-педагогічна діяльність.
19. Жан Баттист Фор. Основні методичні положення.
20. Вокальна педагогіка Франції XX ст.
21. Витоки німецької вокальної школи.
22. Німецька вокальна педагогіка XIX ст.
23. Джерела та витоки української національної вокальної школи.
24. Історія вокальної педагогіки України.
25. Тенденції вокальної педагогіки України XVIII-XIX ст.
26. Сучасні тенденції естрадного та джазового мистецтва в Україні та за кордоном.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на лекційних та практичних заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	20
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка засвоєного матеріалу, тощо	20
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка індивідуальних практичних завдань за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення та аналіз матеріалів виконаних завдань	20
Разом балів за поточний контроль			60
Підсумковий контроль екзамен / залік			40
Всього балів			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував практичні завдання за заданою тематикою, проявляє активність і творчий підхід у навчанні;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, понять, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та практичних

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

заняттях, має виконані практичні завдання, демонструє навички за заданою тематикою, проявляє активність і творчий підхід у навчанні;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного та практичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних понять, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність виконаних практичних завдань, та активність у навчанні;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, володіє матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність виконаних практичних завдань;

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює інтуїтивно, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, здатний частково демонструвати професійні навички, має частково виконані практичні завдання до самостійної роботи;

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	не зараховано
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Азарова Л. Г. Сольний спів : метод. рек. для студ. спец. "Музичне мистецтво" спеціалізації "Естрадний вокал" / Л. Г. Азарова, О. Є. Старовойтова ; Держ. закл. "Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка", Каф. співів і диригування. Луганськ : ДЗ "ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2013. 55 с.
2. Антонюк В. Українська вокальна школа етнокультурологічний аспект. 2-ге вид. Київ : Українська ідея, 2002. 144 с.
3. Вокальне виховання і охорона співацького голосу школярів та юнацтва : навчально-методичний посібник / уклад. Л. В. Дяченко ; Сумський держ. педагогічний ун-т ім. А.С.Макаренка. Суми : [б.в.], 2008. 76 с.
1. Дрожжина Н. Вокальне мистецтво естради: історія, теорія, практика. Харків: Естет Принт, 2019. 336 с.
4. Кушка Я. С. Методика навчання співу : посібник з основ вокальної майстерності. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2010. 288 с.

1. Откидач В. М. Естрадний спів і шоу-бізнес. Вінниця: Нова книга, 2013. 367 с.
5. Пляченко Т. М. Методика викладання вокалу. Київ : КДПУ, 2005. 80 с.
6. Прядко О. М. Розвиток співацького голосу : [навч. посіб.] ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. Кам'янець-Подільський : Сисин О. В., 2010. 127 с.
7. Рось З. П. Особливості роботи з розвитку вокально-виконавської техніки естрадно-джазових співаків. Івано-Франківськ : “СІМІК”, 2019. 66 с.
8. Цебрій І. В Історія та теорія італійської вокальної школи: посібник для здобувачів закладів вищої освіти. Старобільськ, видавництво «Формат+», 2021. 58 с.
9. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу. Київ, 1998. 190 с.

Допоміжна

1. “The BIG BOOK Of Soul” (ISBN 0-634-03346-8 © 1996 by Hal Leonard Publishing Corp.)
2. “The ALL-Jazz Real Book” (ISBN 1-883217-14-8 © 2001 Sher Music Co.)

Інформаційні ресурси

1. Вокальний коуч від Наталі Вейс (Natalie Weiss). https://www.youtube.com/playlist?list=PLTMTIX_bS2Bq7xEhvlAPqd1b-TRYMOD2o
2. Огляд вправ Сета Гігса. <https://www.youtube.com/playlist?list=PLyYODOfmFKhfv9p2S33RpELWIMCh45Pz4>